

SOS za varstvo otrok

INTENZIVNA stanovanjska izgradnja v nekaterih soseskah na območju občine Ljubljana-Siška poraja že vrsto let pereč družbeni problem, ki se izraža predvsem v nezadostnih prostorskih kapacitetah, ki bi jih morali imeti za varstvo predšolskih in šolskih otrok. Vsi naši vrtci (6) so prenatrpani in imajo vključenih do 40 % več otrok, kot jih predpisujejo normativi za vzgojno-varstvene zavode.

V soseski S-6 v Šiški je bil pred dvema leti zgrajen nov vrtec Andersen s prvotno kapaciteto za 150 otrok v starosti od 2 do 7 let ter oddelkom za 30 dojenčkov. V nove prostore se je preselilo iz starega vrtca 120 otrok, na novo pa je bilo sprejetih 30 otrok v starosti od 2 do 7 let ter 30 dojenčkov. Že ob otvoritvi novega vrtca je bil pritisk staršev tako velik, da je morala uprava vrtca pristopiti k ustreznim adaptacijam, pri čemer je bila jedilnica preurejena v igralnico, prostor za telovadbo pa pregrajen v dve učilnici. Notranji premiki v novozgrajenem vrtcu so omogočili upravi, da je bilo sprejetih še naknadno 70 otrok. Tako je sedaj vključenih v matično ustanovo 245 otrok skupaj z 42 dojenčki, čeprav je v vrtcu prostora le za 30 dojenčkov in čeprav je bila prvotna realna kapaciteta zavoda namenjena le 150 otrokom v starosti od 2 do 7 let.

Vrtec ima še tri dislocirane oddelke, kjer je vključenih v varstvo nadaljnjih 90 otrok. Skupščina občine Ljubljana-Siška je bila namreč prisiljena k nakupu 3 stanovanj, ki so bila adaptirana za potrebe varstva predšolskih otrok. To je seveda le kipanje in predstavlja zasilni izhod. Dislocirani oddelki namreč znatno povečujejo režijske stroške in se zaradi nehomogenosti in oddaljenosti ne vključujejo funkcionalno k osrednji matični ustanovi. Vsi trije dislocirani oddelki namreč nimajo igrišč, prostori pa so tesni in komaj zadoščajo predpisanim normativom.

Nov vrtec Andersen v soseski S-6 je v glavnem prevzel otroke iz starega vrtca. Razen tega je treba upoštevati še dejstvo, da predstavlja ta vrtec edino vzgojno-varstveno ustanovo na območju najmočnejše krajevne skupnosti Zg. Šiška, ki ima preko 23.000 prebivalcev.

Uprava vzgojno-varstvene ustanove Andersen v soseski S-6 ima že sedaj 300 nerešenih vlog, ki so vsaka po svoje tehtne in jih bo treba čimprej rešiti. Imamo namreč primere, ko imajo starši otroke daleč iz Ljubljane, ali oddajo otroke v »črno varstvo« in primere, ko se matere z otroci vozijo zjutraj ob 4.30 s trolejbusom na Vič, kjer oddajo otroke ali v Center, nato pa se odpravljajo na delo. Položaj je več ko dramatičen.

Po podatkih se bo letos vselilo v sosesko S-6 2.000 prebivalcev. V letu 1970 bo predano svojemu namenu namreč nadaljnjih 589 stanovanj — predvidoma do julija 1970. Predvidevamo, da bo med temi prebivalci, ki se bodo vselili v nova stanovanja v soseski 6 najmanj 216 predšolskih otrok, kar predstavlja minimum

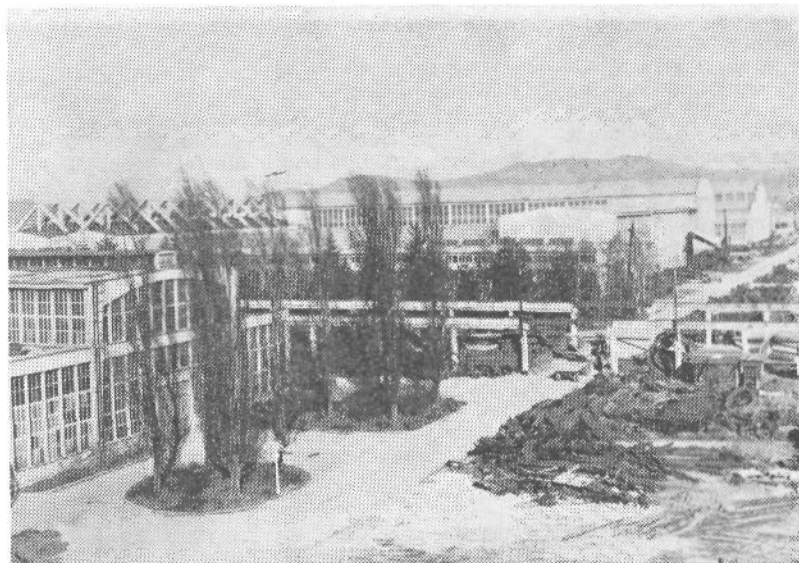
glede na to, da se vseljuje v novo sosesko večina mladih ljudi. V soseski S-6 bi torej potrebovali v najkrajšem času 2 nova vrtca s skupno kapaciteto za 400 do 450 otrok.

Gradnja in razvoj soseske S-6 je potegnila za seboj še celo vrsto novih problemov. Skupščina občine Ljubljana-Siška je npr. z najetjem kreditov financirala v celoti gradnjo nove šole v soseski S-6. Najeti kredit za novo šolo znaša 700 milijonov S-din. Zaradi podražitve pa je bilo potrebno dodati nadaljnjih 20 milijonov S-din za gradnjo te šole. V letu 1970 bodo znašale anuitete (prizidek h gimnaziji Sentvid, šola v Šmartnem, šola v soseski S-6) preko milijardo S-din, kar predstavlja bistveno večjo obremenitev občinskega proračuna kot v letu 1969. Zaradi tega je odpadla v soseski S-6 gradnja telovadnice, ki bi jo nujno potrebovali za staro in novo šolo v tej soseski.

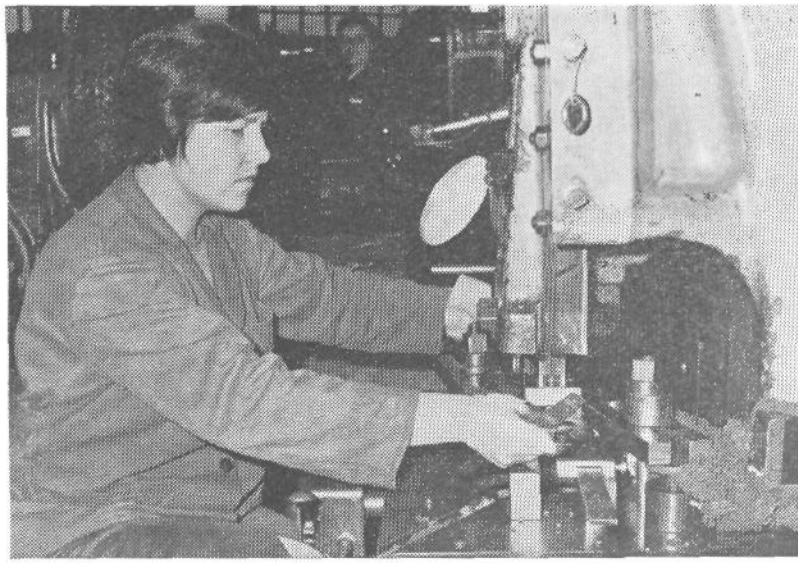
Neodložljivo gradnjo novega vrtca v Sp. Šiški ob Kebetovi ulici narekujejo isti elementi kot v soseski S-6. Razen tega je treba poudariti še dejstvo, da sedanja VV ustanova nima oddelka za dojenčke. Novo gradnjo narekuje tudi dejstvo, da je sedanja zgradba, v kateri deluje matična ustanova VVZ Sp. Šiška, namenjena rušenju. Uprava tega vrtca ima 116 nerešenih vlog. Tudi na tem območju je prisotna intenzivna stanovanjska gradnja zlasti stolpnice, ki jih posamezna gradbena podjetja gradijo za tržišče.

Imamo še celo vrsto odprtih in nerešenih problemov varstva tudi na območju krajevne skupnosti Litostraj, na območju krajevne skupnosti Vižmarje-Brod, vendar smo iz celotnega kompleksa izvzeli le dva najtežja primera.

V. K.

Pogled na Litostraj

Na delovnem mestu v tovarni Kot Tacen

Prostorska stiska v zdravstveni enoti v Šiški

V ZADNJEM desetletju se je povečalo število prebivalstva 6 krajevnih skupnosti, ki gravitirajo k zdravstveni enoti v Šiški za 18.000 prebivalcev.

Sedanja prostorska stiska v zdravstveni enoti v Šiški izhaja predvsem iz dejstva, da je bil obstoječi objekt zgrajen leta 1961 za takratne razmere in za takratno število prebivalcev, ki jih je bilo 26.000. Danes ima 6 krajevnih skupnosti, katerih občani se zatekajo v zdravstveno enoto v Šiški, 44.181 prebivalcev. Za to število prebivalstva bi potrebovali najmanj 12 zdravnikov splošne medicine, 3 pediatri, dopolniti pa bi morali tudi pomanjkanje kadra na drugih področjih. Tako sta se v kratkem času izkristalizirala dva osnovna problema v tej zdravstveni enoti. Prvi problem se izraža v skrajnem pomanjkanju osnovnih prostorov za splošno medicino, za predšolski in šolski dispanzer in v pomanjkanju vseh ostalih dispanzerskih služb, ki sedaj delajo v neustreznih in utesjenih prostorih.

Da bi zakrpali tekoče potrebe, je bivša uprava samostojnega zdravstvenega doma v Šiški pristopila že leta 1962 k prvim adaptacijam v kletnem traktu, v pritličju in v prvem nadstropju. Začarani krog adaptacij in notranjih premikov se je zaključil s tem, ko so bili ob integraciji preurejeni še trije prostori, ki jih je uporabljala bivša uprava za administrativne posle, s čemer je zdravstvena enota pridobila nekaj dodatnih prostorov za industrijsko preventivno oziroma medicino dela.

Ker so adaptacije v zdravstveni enoti v Šiški predstavljale le zasilni izhod, so samoupravni organi bivšega samostojnega zdravstvenega doma že leta 1966 opozorili na nujnost novogradnje in predlagali, da se obstoječi objekt nadzida za eno nadstropje. Potreba po nadzidavi obstoječega objekta in po dozdavi trakta za dispanzerske službe je danes še večja kot pred nekaj leti, če upoštevamo nenehen porast prebivalstva.

Zdravstvena enota v Šiški bi potrebovala vsaj 5 novih prostorov za splošno medicino, da ne govorimo o kritičnem stanju, ki vlada na oddelku predšolskega dispanzerja, kjer se matere s predšolskimi otroci zbirajo v utesjeni čakalnici skupaj z zdravimi in bolnimi otroci. Stiska v teh prostorih je večkrat taka, da morajo matere z otrok čakati po več ur izven čakalnice, kar na prostem. Tako predšolski kot šolski dispanzer bi potrebovala več novih prostorov z ustreznimi čakalnici. Do nedavnega sta delo v predšolskem dispanzerju opravljala dva pediatri. Po normativih naj bi specialist za otroške bolezni pregledal po 4 otroke v eni uri; v 6 urah torej 24 otrok. V resnici se često dogaja, da pregledata pediatri v zdravstveni

enoti v Šiški tudi po 80 in več otrok dnevno. O preobremenjenosti z delom obeh pediatrov nam govori tudi naslednji podatek: V zdravstveni enoti Ljubljana-Center dela 5 pediatrov, ki so opravili v prvem polletju preteklega leta 13.000 pregledov, oba pediatri v zdravstveni enoti v Šiški pa sta opravila v istem razdobju 10.500 pregledov. Razumljivo je, da terja takšen način dela od zdravnikov nadčloveške napore.

Tudi na področju splošne medicine presejajo zdravniki normo v nekaterih primerih celo za 100 %. Primanjkuje namreč 5 zdravnikov splošne medicine, ki jih pa ni moč nastaviti iz enostavnega razloga, ker zdravstvena enota v Šiški nima potrebnih prostorov.

Problem zdravstvene enote v Šiški je kompleksen in bo treba njegovo rešitev iskati v nadzidavi obstoječega objekta in v dozdavi posebnega trakta za dispanzerske službe. V nadzidanem objektu naj bi ostala splošna medicina, zobozdravstvena služba, medicina dela in sorodne zdravstvene dejavnosti, v prizidku pa naj bi bile vse dispanzerske službe. S tako porazdelitvijo posameznih služb bi dobili zaokroženo funkcionalno zdravstveno enoto, ki že danes predstavlja gravitacijsko jedro za vseh 6 krajevnih skupnosti (Zg. Šiška, Hinko Smrekar, Milan Majcen, Litostraj, Šercerjevo in Dravlje), katerih občani se kot pacienti obračajo za pomoč v to zdravstveno enoto.

(Nadaljevanje na zadnji strani)